

Adó- és járulékváltozások – 2012

Az adó- és járulékszabályokat, valamint a hozzájuk kapcsolódó gazdasági tárgyú törvényeket 2012. évtől alapvetően a következő jogszabályok módosították:

- az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló -, mintegy 200 oldalas – 2011. évi CLVI. törvény (továbbiakban: „Mód. tv.1”), melynek rendelkezései különböző időpontokban, 2011. november 30. és 2014. január 1. között lépnek hatályba, [Magyar Közlöny 140/2011. (XI. 29.) száma]

- a 2012. évi állami költségvetést megalapozó törvényeket módosító 2011. évi CLXVI. törvény (továbbiakban: „Mód. tv. 2”), amely a MK 2011/148. (XII. 9.) számában jelent meg, valamint

- a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény, amely a magánnyugdíj-pénztári tagok befizetésének állami nyugdíjalapba történő átirányításáról is rendelkezik. [MK 2011/164. (XII. 30.) száma], továbbá

- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény, mely alapján megváltozott a saját jogú nyugdíjas, illetve a kiegészítő tevékenységű vállalkozó fogalma. [MK 2011/162. (XII. 29.) száma]

Az alábbiak – egy-egy új rendelkezés kiemelésével – a legfontosabb változásokat foglalják össze.

I. A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

1.) Az összevont jövedelem adózása

A 27%-os adóalap-kiegészítést 2012-ben csak a jövedelem 2 424 000 Ft-ot meghaladó részére kell alkalmazni. Az adójóváírás megszűnt. Évi 2 424 000 Ft jövedelemig az adó tehát 16%, az e fölötti rész után 20,32%. Előzőekkel összefüggésben a vállalkozói kivét után fizetendő adó is módosult.

Változtak az adóelőleg megállapításának, levonásának szabályai. Az adóelőleg-alap számításánál akkor nem kell az adóalap-kiegészítést alkalmazni, ha a magánszemély a kifizetést megelőzően írásban nyilatkozik, hogy az összevont adóalapba tartozó várható éves jövedelme az adott kifizetéssel együtt sem haladja meg a 2 424 000 Ft-ot.

2.) A nem pénzbeli juttatások

A) Béren kívüli juttatások

2012-ben a munkavállaló, illetve a társaság személyesen közreműködő tagja részére béren kívüli adózással juttatás (71.§) személyenként 500 000 Ft keretösszegig adható, melyet az adóévben e jogviszonyokban töltött napokkal arányosítva kell megállapítani.

Béren kívüli juttatásnak minősül

- a munkahelyi (üzemi) étkeztetés keretében megvalósuló ételfogyasztás formájában juttatott

jövedelemből a havi 12 500 Ft-ot meg nem haladó rész és/vagy a munkavállaló választása szerint

- a fogyasztásra kész étel vásárlására jogosító Erzsébet-utalvány formájában juttatott jövedelemből a juttatás alapjául szolgáló jogviszony minden megkezdett hónapjára a havi 5 000 Ft-ot meg nem haladó összeg, mely 2012. december 31-ig melegkonyhás vendéglátóhelyeken is felhasználható;

- a Széchenyi Pihenő Kártya személyenként szálláshely-szolgáltatás esetén 225 000 Ft-ig, melegkonyhás vendéglátóhelyen (munkahelyi étkeztetés esetén is) étkezési szolgáltatásra 150 000 Ft-ig, szabadidős szolgáltatásra 75 000 Ft-ig (kormányrendeletben meghatározott szolgáltatásokra);

- a szakképző iskolai tanulónak, hallgatónak, nyugdíjasoknak étkezéshez az szja-tv.71. § (2) bekezdés módosított b) alapján nyújtott juttatás.

Az ingyenes és kedvezményes internetszolgáltatás biztosítása már nem tartozik a béren kívüli juttatások közé.

Ha a juttatás nem lépi túl a 71. §-ban meghatározott értékeket, sem keretösszeget, akkor a kifizető közterhe a juttatott érték 1,19-szerese után 16% adó +10% eho, összesen 30,94%.

A béren kívüli juttatás kedvezményesen adózó juttatásnak minősül, ezért erről a kifizetőnek a bizonylatot úgy kell kiállítania, illetve a nyilvántartást vezetnie, hogy az a kedvezmények alapjának és összegének, illetve igénybevételének

megállapítására is alkalmas legyen. [Art. 44. § (1) bek.]

B) Egyes meghatározott juttatások

Egyes meghatározott juttatásnak minősül az a juttatás, amely

– megfelel ugyan a béren kívüli juttatás 71. §-ban előírt feltételeinek, de az ott meghatározott keretösszeget (akár időarányosan is), vagy az ott meghatározott értékhatárt meghaladja, valamint például

– az ajándék, az ingyenesen, vagy kedvezményesen adott termék, nyújtott szolgáltatás, valamint a kizárólag erre szóló utalvány, a munkavállaló és hozzátartozója, valamint egyéb személyek részére ingyenesen, vagy kedvezményesen juttatott termék, továbbá

– ha az ingyenesen, vagy kedvezményesen juttatott terméket, szolgáltatást egyidejűleg több magánszemély veszi igénybe, de a kifizető nem tudja az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelmet megállapítani;

– az egyidejűleg több magánszemély, illetve üzleti partner számára szervezett, ingyenes, vagy kedvezményesen rendezvénnyel, eseménnyel összefüggő, kifizető által viselt költség, ha az esemény döntő részben vendéglátásra, szabadidő-programra irányul;

– a reprezentáció és az üzleti ajándék. (2012-től hatályát veszítette az a rendelkezés, hogy a reprezentáció és az üzleti ajándék szja-mentes, ha azt a kifizető társasági adóalapot növelő tételként köteles elszámolni)

Az üzleti ajándék értéke már nem függ a minimálbértől.

Az egyes meghatározott juttatások közterhe továbbra is a juttatás értékének 1,19-szerese után 16% szja és 27% eho, összesen a juttatás értékének 51,17%-a.

3.) Egyéb változások az szja-törvényben

Az egyéni vállalkozói bevételből a kifizetőnek akkor nem kell adóelőleget megállapítani, ha a vállalkozó a bevételéről kiállított bizonylatán feltünteti az egyéni vállalkozói jogállását bizonyító közokirat számát. [szja-tv. 46. § (4) bek.]

Az egyéni vállalkozó költségként, tagdíj címén – az érdekképviseleti feladatot is ellátó társadalmi szervezet számára fizetett összeg helyett – az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos

érdekképviseleti feladatot is ellátó egyesület számára fizetett összeget számolhatja el, az egyesülési jogot, a közhasznú jogállást szabályozó 2011. évi CLXXV. törvény alapján.

Az egyéni vállalkozó az adóévben elszámolt, elhatárolt veszteséget legfeljebb az elhatárolt veszteség nélkül számított vállalkozói adóalap 50%-áig érvényesítheti.

Az szja-tv alkalmazásában a KSH termékek és szolgáltatások osztályozási rendszere (TESZOR) és a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR) szerinti hivatkozással meghatározott termékek, szolgáltatások, tevékenységek esetében a 2011. december 31-én hatályos besorolási rendet kell irányadónak tekinteni. [szja-tv. 78. §]

II. A TÁRSASÁGI ADÓ

Az elhatárolt veszteség elszámolása elhúzódik, és nem használható fel korlátozás nélkül. Az elhatárolt veszteség legfeljebb az adóalap 50 %-áig számolható el, és az elhatárolt veszteségeket a keletkezésük sorrendjének megfelelően kell felhasználni.

Változtak az adóalapot módosító tételek, az értékcsökkenési leírás szabályai, valamint az elszámolható és nem elszámolható költségek. A reprezentáció, az üzleti ajándék már nem adóalapot növelő tétel, mert az szja-törvény szerint már nem minősül adómentes bevételnek, ha a kifizető ezeket társasági adóalapot növelő tételként számolja el.

Több, adókedvezményre vonatkozó rendelkezés hatályát veszítette, az adókedvezményt új szabályok alapján kell megállapítani és igényelni.

Az adomány fogalma és ehhez kapcsolódóan több rendelkezés az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény – MK 2011/151. (XII. 14.) – alapján változott.

III. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI JÁRULÉKOK

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény

(Tbj.) alapvetően érintő, illetve azzal összefüggő módosítások a következők.

A) Fogalmak, meghatározások

A társadalombiztosítási járulék megszűnt, az erre vonatkozó rendelkezések hatályukat veszíteték.

A kezdő egyéni vállalkozó fogalma, valamint a segítő családtag fogalma megszűnt, 2012-től a járulékot a jogviszonytól (munkaviszony, megbízási, tagsági, stb.) függően kell meghatározni.

Saját jogú nyugdíjnak – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján – csak az öregségi nyugdíj és átmenetileg a rehabilitációs járadék minősül, a rokkantsági nyugdíj és a baleseti rokkantsági nyugdíj nem. Emiatt a rokkantsági nyugdíjban, a baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő vállalkozók már nem minősülnek kiegészítő tevékenységű vállalkozónak. A változás az ő esetükben a közterhek jelentős növekedését jelenti. Az egyéni és társas vállalkozó akkor minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak, ha vállalkozói tevékenységét saját jogú nyugdíjasként folytatja, [Tbj. 4. § 5. e) pontja]

A kötelezően fizetendő magánnyugdíj-pénztári tagdíj megszűnt, a nyugdíj fedezetére szolgáló 10%-ot a magánnyugdíjpénztári tagok is az állami nyugdíjkasszába fizetik. A magánszemély önkéntes döntéssel létesíthet magánnyugdíjpénztári tagságot. [A társadalombiztosítási járulékszabályokról (Tbj.) és a magánnyugdíjról szóló törvény „Mód. tv.1” által meghatározott rendelkezései a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglalt módosításokkal léptek hatályba.]

Járuléknak minősül: az egészségbiztosítási (a természetbeni és pénzügyi egészségbiztosítási) járulék, a munkaerő-piaci járulék, a nyugdíjjárulék, a táppénz- hozzájárulás, az egészségügyi szolgáltatási járulék, valamint a karkedvezmény-biztosítási járulék.

A bt., a kkt. és a kft. **olyan tagja is társas vállalkozó**, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszonyban látja el. [Tbj. 4. § d) pont 5. alpontja]

A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szó-

ló 298/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet szerint 2012. január 1-jétől a minimálbér 93 000 Ft, a garantált bérminimum 108 000 Ft. A minimálbér és a garantált bérminimum újabban szabályait – a jóváhagyott törvény alapján – majd a 2012. július 1-jétől hatályba lépő új Munka Törvénykönyv tartalmazza.

A járulékfizetési felső határ 2012-ben napon-ta 21 700 Ft, a nyugdíjjárulékot tehát éves szinten legfeljebb 7 920 500 Ft járulékalapot képező jövedelem után kell megfizetni.

B) Fizetendő járulékok

Járulékmértékek: nyugdíjjárulék 10%, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék együtt 8,5%, ebből: természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%, pénzügyi egészségbiztosítási járulék 3%, munkaerő-piaci járulék 1,5%.

A foglalkoztatottak járulékanak alapja a járulékalapot képező jövedelem, amely változatlanul az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett, 27%-kal növelt jövedelem.

A biztosított társas vállalkozót a járulékok a személyes közreműködésére tekintettel megszerzett jövedelme után terhelik. A járulékalap havonta a nyugdíjjáruléknál legalább a minimálbér, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járuléknál legalább a minimálbér másfélszerese.

Az szja-törvény hatálya alá tartozó biztosított egyéni vállalkozó a járulékokat a vállalkozói kivét, illetve átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem után fizeti meg. A járulékalap havonta a nyugdíjjáruléknál legalább a minimálbér, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járuléknál legalább a minimálbér másfélszerese.

Az eva-törvény hatálya alá tartozó biztosított egyéni vállalkozó esetében a nyugdíjjárulék alapja havonta a minimálbér, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapja havonta a minimálbér másfélszerese.

A kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás havi 6 390 Ft, napi 213 Ft egészségügyi szolgáltatási járulékot, a társas vállalkozó 10% nyugdíjjárulékot fizet.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó havi 6 390 Ft, napi 213 Ft egészségügyi szolgáltatási járulékot és 10 % nyugdíjjárulékot fizet.

A kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozók esetében a nyugdíj járulék alapja a vállalkozói kivét, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem, illetve az eva-törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozónál az eva-törvényben meghatározott adó 10%-a.

IV. AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

2012. január 1-jétől az áfa általános adókulcsa 25-ről 27%-ra nőtt, amelynek mértéke az egyszerűsített adattartalmú számlában 21,26%.

Az áfa-kulcs változása miatt a pénztárgépeket és taxamétereket – az arra jogosított szervvel – **legkésőbb 2012. február 29-ig kell átállítani.**

Az APEH a honlapján közli a pénztárgépet, taxamétert használó adóalanyok és az átállítást végző szervizek áfa-mértékekre történő átállítással kapcsolatos feladatait.

V. EGYÉB ADÓK

1.) A szakképzési hozzájárulás

A hozzájárulásra kötelezettek köre a vállalkozások tekintetében nem változott.

Az átalányadózó továbbra sem fizet szakképzési hozzájárulást. Az egyéni vállalkozónak, az egyéni cégnek a hozzájárulást továbbra is az általa foglalkoztatottak után kell fizetnie. Az egyszerűsített vállalkozói adó (eva) hatálya alá tartozó adóalany szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettségét az eva-törvényben meghatározott módon teljesíti.

A szakképzési járulék

– alapja már nem tb-járulék alapja, hanem a szociális adó alapja.

– a mértéke (a bruttó kötelezettség) 1,5% maradt.

A hozzájárulási kötelezettség teljesítésének módját – a törvény keretei között – továbbra is a hozzájárulásra kötelezett választja meg.

A szakképzési hozzájárulásról szóló új törvény meghatározza, hogy mely rendelkezéseket szabályoz kormányrendelet és miniszteri rendelet.

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény a Magyar Közlöny 2011/139. (XI. 25.) számában jelent meg. Hatályba lépésének ideje: 2012. január 1., illetve szeptember 1., 2013. január 1. és 2014. január 1.

A szakképzési hozzájárulásról szóló 2011. évi CLV. törvény egyes, például a hozzájárulás teljesíthetőségére vonatkozó rendelkezései a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvényben – MK 2011/160. (XII. 27.) – meghatározott szöveggel lépnek hatályba.

2.) A cégautó-adó

A cégautó-adó, a személygépkocsi teljesítménytől és környezetvédelmi osztály-jelzésétől függően a következő:

Cégautó-adó (Ft)	Hajtómotor teljesítménye (kW)		
	„0 - 4”	„6”-„10”	„5”; „14-15”
	környezetvédelmi osztály-jelzés* esetén		
0 - 50	16 500	8 800	7 700
51 - 90	22 000	11 000	8 800
91 - 120	33 000	22 000	11 000
120 felett	44 000	33 000	22 000

3.) A környezetvédelmi termékdíj

A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény (Ktdt.) először a „Mód. tv.1” alapján változott, majd a „Mód. tv.2” a „Mód. tv.1” előírásaitól eltérő szöveggel történő hatálybaléptetésről rendelkezik, például

– a reklámhordozó papírra, a saját célú felhasználásra,

– a bejelentési és nyilvántartásba vételi kötelezettségre, a termékdíj megállapítására, bevallására, befizetésére, visszaigénylésére (Ktdt. II. fejezet), valamint

– az egyes termékek különös rendelkezéseit tartalmazó VII. fejezetre (gumiabroncs, csomagolószerszám, reklámhordozó papír termékdíja) vonatkozóan.

4.) A jövedéki adó, a jövedéki termékek

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény a „Mód. tv.1” alapján változott.

A dohánytermékek jelölésének kormányrendeletben meghatározott követelményeinek meg nem felelő termékek forgalomba hozataláról.

illetve a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról szóló 2011. évi XLI. törvény egyes előírásainak eltérő szöveggel történő hatálybaléptetéséről a „Mód. tv. 2” rendelkezik.

A **dohánytermékek** jelöléséről, valamint az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályairól szóló – 2012. január 1-jétől hatályos – 291/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet a MK 2011/157. (XII. 22.) számában jelent meg.

A bírság mellőzésének eseteit a „Mód. tv. 2” 75. §-a tartalmazza.

5.) A rehabilitációs hozzájárulás

A munkaadó már nem 20 főt, hanem 25 főt meghaladó létszám esetén köteles rehabilitációs hozzájárulást fizetni, ha az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek aránya nem éri el a kötelező szintet, vagyis a létszám 5%-át. A hozzájárulás mértéke változatlanul 964 500 Ft/fő. A hozzájárulás éves összege – továbbra is – a kötelező foglalkoztatási szintből hiányzó létszám, valamint a hozzájárulás szorzata.

A rehabilitációs hozzájárulást és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatását 2012. január 1-jétől a – megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló – 2011. évi CXCI. törvény szabályozza, amely a MK 2011/162. (XII. 29.) számában jelent meg.

6.) Az egyszerűsített vállalkozói adó

Az adóalanyiság feltételétől szabott maximum bevétel 25 millió Ft-ról 30 millió Ft-ra nőtt, az eva mértéke 30%-ról 37%-ra emelkedett.

7.) A szociális hozzájárulási adó

A 2012-től bevezetett szociális adóról és az ebből igénybe vehető adókedvezményről a lapunkban külön írás tájékoztat.

VI. AZ ADÓZÁS RENDJÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY

Az adózás rendjéről szóló törvény (Art) a „Mód. tv.1” és a „Mód. tv. 2” alapján, több helyen módosult. A bevallásra, a befizetésre, az el-

lenőrzésre, a bírságra és a kézbesítésre vonatkozó előírások mellett más eljárási szabályok is változtak.

Jelentős változást jelent a **bizonytalan adójogi helyzet** bejelentésének lehetősége.

Az adózó bejelentheti az állami adóhatóságnak, hogy az adóbevallásban feltüntetett, fizetendő, vagy visszaigényelhető adó összege azért lehet hibás, mert az adó megállapítására irányadó jogszabályi rendelkezés általa elfogadott értelmezése tévesnek minősülhet.

Amennyiben az adóhatóság a bizonytalan adójogi helyzet bejelentésével érintett bevallást utólagos vizsgálat alá vonja, meghatározott esetek kivételével – például, ha az adózó az érintett adót határidőre nem fizette meg – mentesül a téves jogértelmezéssel összefüggő adóhiány alapján kiszabható adóbírság alól. Ha az adóhatóság megállapítja, hogy az adózó bejelentése megalapozott, úgy ezt a körülményt soron kívül jelzi az adópolitikáért felelős miniszternek. [Art. új 33/A §-a]

Az iratmegőrzési kötelezettséget nem teljesítő adózóra kiszabható mulasztási bírság 1 millió Ft-ig terjedhet. Amennyiben az adózó a nyomdai úton előállított számlát, nyugtát nem őrzi meg, függetlenül attól, hogy a számla, illetve nyugta felhasználása ténylegesen megtörtént-e, a kiszabható mulasztási bírság összege magánszemély esetén 200 ezer Ft, más adózó esetében 500 ezer Ft, és a hiányzó számlák, illetve nyugták számának szorzata által meghatározott összegig terjedhet. [Art. 172. § új (20a) bek.]

Az alanyi adómentességet választó adóalany, a kizárólag adólevonásra nem jogosító tevékenységet folytató adóalany, valamint a kizárólag mezőgazdasági tevékenységet folytató különleges jogállású adóalany az áfát minden esetben havonta vallja be. [Art. 1. számú melléklet – adóbevallás benyújtására vonatkozó különös rendelkezések – 3. pont új d) alpontja]

VII. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

Az átmeneti rendelkezések szerint a Tbj. módosított rendelkezéseit a 2012. január 1-jén és azt követően megszerzett jövedelmekre és keletkezett járulékfizetési kötelezettségekre azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2012. január 10-éig megszerzett és 2011. december havi járulékk-

alapot képező olyan jövedelemre, amelyet a 2011. december hónapra vonatkozóan benyújtott bevallásban kell bevallani, a 2011. december 31-én hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni. [„Mód. tv.1” 216. § (2) bek.]

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény módosítás alapján a kamarai tag-

ság – meghatározott kivétellel – minden gazdálkodó szervezet részére kötelező. A 2011. november 30-án már működő gazdálkodó szervezetek **2012. január 1-jétől számított 60 napon belül** kötelesek kezdeményezni kamarai nyilvántartásba vételüket.

[L]